

Open Vensters 27

**Rondzendbrief van de Familia
Augustiniana**

OPEN VENSTERS

Rondzendbrief van de Augustijnse Familia-groepen in Nederland

REDACTIE: Bettineke van der Werf
Wedesteinbroek 1406,
6546 RN Nijmegen
e@vdwerf.eu *(let op, nieuw adres!)*

Joep Beliën
Wichard van Pontlaan 19
5302 XA Zaltbommel
joepbelien@chello.nl

Aanspreekpunten familia i.v.m. Open Vensters:

Karel Peijnenborg	Familia Boskapel
Luc Habets	Familia Eindhoven
Jan van Swam	Familia Lindenholt
Jan van Dril OSA	Augustinusleesgroep Utrecht
Hedy de Groot	Werkhofgemeenschap

Aanvraag toezending Open Vensters:
Bettineke van der Werf

Financiële bijdragen voor de FAN kunnen gestort worden op:
gironummer 3108366 t.n.v. Vereniging FAN te Helmond

VOLGENDE NUMMER: eind september 2007
SLUITING KOPIJ: 10 september 2007

Augustinus, Franziskanerkirche,
Lienz, Weissensee, Oostenrijk

Inleiding:

Voor u ligt het zevenentwintigste nummer van Open Vensters. We beginnen met een foto van Augustinus genomen door Ruud en Nelleke. Wanneer u Augustinus op vakantie ook tegenkomt, houden we ons aanbevolen voor een foto! De foto's kunt u in kleur kijken via ov.vdwerf-online.nl bij open vensters 27. Op verzoek van veel aanwezigen is de lezing van Martijn Schrama o.s.a. op 12 mei schriftelijk beschikbaar gekomen. U vindt hem als bijlage bij dit nummer van Open Vensters. Wij wensen u fijne vakantiedagen en veel genoegen bij het lezen van de Rondzendbrief.

Bettineke van der Werf, Joep Beliën.

INHOUD:

INLEIDING REDACTIE

AUGUSTINUS ZEGT

BOEKBESPREKING

UIT DE FAMILIA-GROEPEN

Werkhofgemeenschap

Familia Lindenholt

Familia Boskapel

BESTUUR FAN

Abonnee worden van Open Vensters

Verslag Ontmoetingsdag

VERDER NIEUWS

Uit het bulletin verbouwing Mariënhage

Zoeken naar nieuwe wegen

Wandelen met augustijnse inspiratie

Augustinus kaarten

Augustinus en gebed

STUDIEDAGEN- RETRAITE

Augustijns Centrum Boskapel

Manifestatie 3 oktober KNR

Terugblik lezing Wim Sleddens

WEBSITES AUGUSTIJNEN

VIERINGEN

AUGUSTIJNSE AGENDA

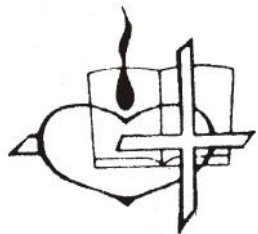
AUGUSTINUS ZEGT ..

Op het eind van zijn leven moet Augustinus het meemaken dat zijn bisschopsstad wordt belegerd door de Vandalen.

Possidius vertelt daarover.

En temidden van al deze rampen troostte Augustinus zich met de uitspraak van een wijs man die eens gezegd heeft: 'Niet groot is hij die het voor iets groots houdt dat hout en stenen uit elkaar vallen, en dat sterfelijke wezens sterven' (Plotinus, Enneaden 1,4,7). Terwijl hij zijn aandacht gericht hield op het hogere, betreurde Augustinus elke dag deze gebeurtenissen. Zijn verdriet werd echter nog groter en zijn tranen werden nog bitterder, toen de vijand ook tot de stad Hippo Regius zelf doordrong om ze te belegeren.

Possidius, Het leven van Sint Augustinus 28
(vertaald door T. van Bavel).

BOEKBESPREKING:

In Open Vensters nr.24 (september 2006) mocht ik de goed verzorgde bloemlezing presenteren *Wijsheid van Augustinus. 365 teksten voor elke dag van het jaar*, verzameld en vertaald door Matthias Smalbrugge (Tielt, Lannoo, 2006, 270 pp.).

In 2007, onlangs, heeft ook de uitgeverij Kok met *U bent niet ver. Op weg met Augustinus* (Kampen, Kok, 2007, zonder paginering) een dergelijke bundel op de markt willen brengen. Het is een bloemlezing in zakformaat, en dat geldt in alle opzichten: het boekje meet slechts 10 x 15 cm, de teksten zijn uiterst beperkt van omvang (ze worden aangekondigd als aforismen) en de ratio van de keuze is niet duidelijk of ontbreekt zonder meer. Iedere dag geeft een korte tekst, zodat er drie op een bladzijde kunnen. Er is rekening gehouden met een schrikkeljaar. Aan de bloemlezing gaat een inleiding van drie bladzijden vooraf, handelend over het leven van Augustinus; zij is voorzien van enkele onnauwkeurigheden. Achterin staan vijf bladzijden met opgave van bronnen waaruit is geput. Die opsomming is naar omvang weliswaar indrukwekkend (33 titels) maar laat tevens de contingente aard van de keuze zien. Nergens treft

men een register van vindplaatsen aan, zodat de lezer in zijn verlangen te weten waar de tekst precies vandaan komt, geen cent wijzer wordt. Sommige citaten beslaan meerdere dagen en zijn dan ook in stukken verdeeld.

Er is nauwelijks rekening gehouden met het liturgisch of burgerlijk jaar. Zo geeft 31 december: *De weg van de vrijheid is de weg van de liefde. Heb lief en doe wat je wilt.* Dit is overigens meer een collage dan een citaat. En Nieuwjaar: *De mens ziet zichzelf nooit zoals hij is* etc. De keuze op 2 november is liturgisch gesproken een misser, want die dag geeft het overbekende begin van de Confessiones: *U bent groot, Heer, en U komt de hoogste lof toe. Groot is uw kracht en onmeetbaar uw wijsheid.* Jammer is het dan

dat het citaat niet doorloopt tot aan *de sterfelijkheid die de mens met zich omdraagt, dat deeltje van uw schepping.* Dan hadden we aan Allerzielen kunnen denken. Op 5 en 6 februari gaat het -wat prematuur- over het alleluja zingen.

De wereld is een boek. Wie niet reist, leest slechts één bladzijde, dit aforisme op 24 april -als het al van Augustinus is- kreeg een aanvulling op 26 mei met de bekende Confessiones-tekst: *De mens maakt reizen om zich te verbazen over de hoogte van de bergen ... maar aan zichzelf gaat hij zonder verbazing voorbij.* Uit de Regel wordt geciteerd op 3, 4 en 5 juli, niet op 6, wel weer op 7-9, 14-15, 17-19 en 21-22 juli en nog een keer op 5 november.

15 augustus geeft een wat ongelukkig vertaald citaat uit een kerstpreek: *Kijk niet op uzelf neer, mannen, de Zoon van God heeft de man op zich genomen.* Beter zou zijn: *heeft het man-zijn aangenomen.* 10, 17 en 24 augustus citeren ook uit de Confessiones, evenals 19-21 en 26 oktober.

28 augustus wil heel piëteitsvol de laatste woorden van Augustinus aanhalen, zij het dat er bij staat dat ze van Plotinus zijn (Enn. 1,4,7). Maar Augustinus heeft in zijn laatste dagen alleen maar geweend. De tekst van Plotinus gebruikte hij nog voordat Hippo

belegerd werd (Possidius, Vita S. Augustini 28).

U bent niet ver. Op weg met Augustinus. Dat we met deze bloemlezing van Augustinus erg zijn opgeschoten, kan ik niet zeggen.

Martijn Schrama o.s.a.

*Uitvoering: Gebonden, Oomvang 259 blz. Verschenen april 2007
EAN 9789043512596 Prijs € 9,90 (redactie)*

FAMILIA-GROEPEN

DE WERKHOFGEMEENSCHAP

Deze maand ronden wij de lezing van passages uit *Over de Drie-eenheid* af. Dit heeft ons dan een kleine anderhalf jaar bezig gehouden. Het was erg boeiend om in grote lijnen kennis te nemen van één van de klassieke werken van de christelijke theologie. Misschien is het niet Augustinus' meest voor de hand liggende geschrift voor een 'lekengroep,' maar het is ons wonderwel gelukt. Dankzij een hoog gehalte aan geboren theologen in de groep en dankzij de kunst van het springen. Want om het spannend te houden moet je natuurlijk wel heel veel over slaan en op zoek gaan naar de 'krenten in de pap.' Maar die waren er dan ook. Bijvoorbeeld het volgende stukje:

'Nu zijn we gekomen tot dat punt van onze uiteenzetting, waar we ondernomen hebben het hoogste deel van de menselijke geest te beschouwen, waarmee men God kent of kan kennen, om daarin het beeld van God te ontdekken. Want hoewel de menselijke geest niet van dezelfde natuur is als God, toch moet het beeld van Gods natuur waarboven geen betere natuur bestaat, ook in ons daar gezocht worden waarboven onze natuur niets beters bezit' (p. 370).

Met andere woorden: het innerlijk van de mens heeft niet van nature

of toevallig het vermogen om God te kennen, maar omdat het beeld van God is. God heeft het vermogen Hem te kennen in de mens ingeschapen, door hem te scheppen naar zijn eigen beeld. Daaruit volgt dan, dat een mens slechts dan zijn vermogens ten volle gerealiseerd heeft als hij komt tot de kennis van God.

Charles Steur

FAMILIA AUGUSTINIANA LINDENHOLT

Op onze maandelijkse bijeenkomsten lezen we de belijdenissen van Augustinus. Deze keer boek 10, voorbereid door Eric Luijten. Boek 10 is heel lang, maar Eric was enthousiast, het had hem duidelijk aangegrepen. Jammer genoeg was de opkomst beperkt. Maar met Wim in ons midden en de aanwijzingen van Eric was het een goede avond, waar je in gedachte nog een poosje mee bezig bent. Augustinus beschrijft in boek 10 alle zintuigen, het geheugen en de menselijke begeerten heel uitgebreid. Het goede en kwade ervan, zijn eigen worstelingen met de menselijke geaardheid. Het zien en zoeken naar God in en door die zintuigen en het geheugen. Moeilijk, moeizaam maar mooi.

In hoofdstuk 27 komt dan het voor ons zo bekende:

*“Te laat heb ik er lief gekregen, schoonheid zo oud zo nieuw
want u was binnen en ik buiten en daar zocht ik u.
En wanstaltig als ik was,
stortte ik me op al dat mooie dat u gemaakt hebt.
U was bij mij, maar ik was niet bij u.
Dat alles hield me ver van u verwijderd.
En het zou niet eens bestaan, als het niet bestond in u.
U hebt geroepen en geschreeuwd,
u hebt mijn doofheid opengebroken.
U hebt geschitterd en gestraald
en mijn blindheid op de vlucht gejaagd.
U geurde en ik haalde adem en nu smacht ik naar u.
Ik proefde en nu honger en dorst ik.
U raakte me aan en ik kwam in brand te staan voor uw vrede.*

En weer worden alle zintuigen genoemd!
Boeiend om te lezen en herlezen. De belijdenissen geven nog genoeg
stof om verder te gaan.

Truus Bartels

Bijeenkomsten Lindenholt: eerste dinsdag van de maand

FAMILIA AUGUSTINIANA EINDHOVEN

Bijeenkomsten Eindhoven: wisselend op vrijdag

FAMILIA AUGUSTINIANA BOSKAPEL Van aspirant -lid naar lid

Als aspirant-lid van de familia van de Boskapel ben ik binnengekomen om mijn geloof en mijn kennis van het geloof te verdiepen. Met Augustinus als zoeker naar God in gemeenschap met anderen leek mij dat een goede insteek. Iedere maand een bijeenkomst in het covent van de paters Augustijnen, waarbij we eerst gezamenlijk eten en bidden en daarna ons buigen over een tekst van Augustinus uit het boek Charisma :Gemeenschap van T.J. van Bavel.

Iedereen heeft met gemeenschap te maken en men kan zich afvragen of een goede gemeenschap opbouwen niet de moeilijkste en zwaarste opdracht is voor de mens, aldus van Bavel. Want hierbij is zelfkennis van belang, Augustinus heeft het zelfs over een vuuroven als beeld van te weinig zelfkennis, waarin je mooie ideaal op lijkt te branden in de gemeenschap.

Gemeenschap betekent nooit zomaar veiligheid en geborgenheid ,als men dat zoekt gaat men eraan ten onder, aldus van Bavel..

Maar de vuuroven heeft ook een louterende functie in de zin van iets uit zuiveren.

Van Bavel legt uit;" in een vuuroven wordt het vuil weggebrand en het metaal, zilver of goud gelouterd .

Op mensen toegepast betekent dit dat wij mensen worden aan elkaar. Ik mag mijn ik niet aan zichzelf overlaten, want dan blijf ik op mijzelf gesloten en ontplooi ik mij niet. Ook al is het vormen van een gemeenschap een moeilijke en veeleisende opdracht, welbegrepen is het ook een genade."

De hierboven aangehaalde tekst is goed herkenbaar voor mij. Ik wil mij laten slijpen en schaven en onderwijzen door Augustinus ,wiens zoektocht naar de liefde Gods een groot voorbeeld is. Want zo verklaart Augustinus: de mens moet leren zichzelf te beminnen door zichzelf niet te beminnen: en dat betekent waar mijn ik niet in zichzelf besloten blijft daar ontvouwt het zich en wordt het ik gelukkiger, aldus van Bavel.

Het was voor mij een leerzaam jaar en waardevolle tijd en wil mij graag verbinden als lid van de familia Augustiniana Boskapel.

Marjette de Rechter

De bijeenkomsten van de groep vinden voortaan in de 3de week van de maand afwisselend op de woensdag- en donderdagavond plaats; jaarplanning is gemaakt.

VAN HET BESTUUR FAN

Zoals u elders in dit blad - bij het verslag van de Algemene Ledenvergadering - kunt lezen, proberen wij, nu de FAN een zelfstandige vereniging geworden is, zelf onze begroting rond te krijgen. Tot op heden nam de Orde onze onkosten voor haar rekening. Dit gaat nu veranderen. FAN-leden betalen, zoals afgesproken, een contributie van € 25 per jaar. Bij de berekening van dit bedrag is uitgegaan van één ontmoetingsdag per jaar plus toezending van Open Vensters. Tot nu toe werd Open Vensters breed en gratis verspreid. In de toekomst zal dit niet meer mogelijk zijn. Lezers kunnen dan abonnee worden. Wij denken aan een bedrag van € 10 per jaar (voor 4 nummers) op basis van de kostprijs. Voor alle duidelijkheid: dit geldt niet voor FAN-leden. Wij hopen dat u begrip voor deze situatie zult hebben. Wij zullen voorlopig, in de overgangsperiode, Open Vensters nog even gratis blijven verspreiden. Daarna zullen wij u vragen of u, indien u Open Vensters wilt blijven ontvangen, abonnee wilt worden. Mocht u Open Vensters nu alvast willen steunen, dan kan dat door een bedrag over te maken op gironummer 3108366 t.n.v. Vereniging FAN te Helmond onder vermelding van 'bijdrage Open Vensters'.

Alvast hartelijk dank hiervoor

Namens het FAN bestuur, Hedy de Groot

HET AUGUSTINUS-FEEST

28 augustus zal het Augustinus-feest gevierd worden
in Nijmegen, Graafseweg 276 6532 ZV Nijmegen, tel 024 3770547

Het programma is als volgt

15.00 uur	lezing Ank Tichelaar 'in gesprek met Augustinus'
16.15 uur	Eucharistieviering
17.30 uur	Ontmoeten met een drankje
18.00 uur	Gezamenlijke gezellige maaltijd

Het provinciaal laat nodigt u bij deze van harte uit!
Wilt u zich voor 17 augustus aanmelden
op het Provinciaal van de Augustijnen
Jacobskerkhof 2, 3511 BL Utrecht
email pvl@knoware.nl

INTERNATIONALE LEKEN

Via de uitgewisselde email adressen op het congres in Rome kregen we uit Clare (Engeland) het verzoek om foto's van het congres in verband met hun bijeenkomst op 22 juni. Meer over deze lekgroep vindt u op: <http://www.friendsofagustine.org>

TERUGBLIK OP DE ONTMOETINGS-DAG VAN DE FAN 12 MEI 2007

Verslag Algemene Ledenvergadering FAN
op 12 mei 2007 in Utrecht*

Mededelingen

- Tijdens het lekencongres in Rome in 2007 werd een internationale commissie ingesteld met het doel de onderlinge contacten te onderhouden en te bekijken hoe met elkaar verder te gaan. Deze commissie, waarin Jan van Swam zitting heeft, kwam eind januari op Malta bijeen. Tot dan toe was er slechts contact per e-mail geweest. Dit bleek niet voldoende om tot resultaten te komen. Een persoonlijk contact, zoals op Malta bracht meer resultaat. Overigens ontbraken de deelnemers uit Australië en Zuid-Amerika. Vanuit Europa was iedereen aanwezig. Jan laat weten dat er tussen de landen grote verschillen zijn en dat de zienswijzen van de diverse deelnemers nogal uiteen liggen. Dat betekent dat men voor het proces de tijd moet nemen en dat het raadzaam is kleine stappen te nemen. Er zal een document worden opgesteld waarin een aantal aandachtspunten aangegeven worden. Dit document zal gestuurd worden aan de prior generaal in Rome. Het ligt in de bedoeling om wereldwijd tot een organisatie te komen. Zodra de reactie uit Rome ontvangen is, kan dit in de diverse groepen teruggekoppeld worden.
In september zal op het kapittel verdere uitleg gegeven worden.

- Annemieke laat weten dat men in Nijmegen een project is gestart dat onderzoekt op welke wijze aan een eigentijdse vorm van augustijnse spiritualiteit vorm gegeven kan worden. Hierbij denkt men aan leef- en vormingsgemeenschap met kernleden en tijdelijke leden (binnen- en buitenleden). Een opstapgroep is bezig een plan op te zetten. Een eerste opzet is inmiddels uitgewerkt. Het is de bedoeling in het najaar een concreet plan aan het bestuur van de Orde

voor te leggen.

- Paul Clement laat weten dat op 28 augustus het Augustinus-feest in Nijmegen zal worden gevierd. **Iedereen is van harte welkom.**

Lidmaatschap vereniging FAN

Hedy de Groot meldt dat zich tot op dit moment 35 leden hebben aangemeld waaronder 7 augustijnen. Op een vraag van Leo van Klinken antwoordt zij dat er binnenkort een nieuwe adressenlijst zal worden samengesteld.

Provinciaal Paul Clement

Financiën

Ingrid van Neer: De vereniging FAN is eind december 2006 pas opgericht. Tot dan toe betaalde de orde der augustijnen de onkosten

Het bestuur, foto Jan van Lierop

zoals: kosten ontmoetingsdagen, Open Venster, bestuurs- en administratiekosten en de kosten van de notaris.

Als zelfstandige vereniging willen wij natuurlijk onze eigen financiën beheren en rond krijgen. Om een reële begroting te kunnen maken hebben wij gekeken naar de vorig jaar gedane uitgaven. Dit bracht ons tot een lidmaatschapsbedrag van € 25 per jaar, inclusief Open Vensters en één ontmoetingsdag.

Begroting

<u>Uitgaven</u> <i>Open Vensters</i>	€ 600
(het is de bedoeling dit t.z.t. per post te verspreiden ipv uit te delen)	
<i>Ontmoetingsdag</i>	€ 150
(het definitieve bedrag is afhankelijk van de locatie)	
(de kosten van de mailing zijn opgenomen onder administratiekosten)	
Op een vraag van diverse aanwezigen antwoordt Hedy de Groot dat gekozen is voor verzending per post omdat verzending per e-mail tot nu toe veel meer werk was (niet iedereen heeft een e-mailadres, sommige e-mailadressen blijken gewijzigd enz.)	
Administratie- en secretariaatskosten	€ 500
(hieronder vallen o.a. portokosten, kopieerkosten, enveloppen e.d.)	
<i>Reiskosten bestuursvergaderingen</i>	€ 140

Als **Inkomsten** hebben wij begroot:

Contributie	€ 500
Inkomsten OV	€ 100
Schenken	€ 75
Kaartverkoop fam v.d. Werf**	€ 200

begroot: inkomsten	€ 875
uitgaven	€ 1390

Het is duidelijk dat we op deze wijze geld te kort komen. Wij willen in de toekomst de begroting zelf rond krijgen. Ingrid licht toe dat voor deze presentatie gekozen is met het oog op het bewustwordingsproces; op deze manier krijgt men inzicht in de samenstelling van het bedrag dat nodig is voor het lidmaatschap. Iets om in de groepen aan de orde te stellen, aldus Gerard van Hoof. Hoewel de augustijnen in hun begroting geld gereserveerd hebben

om ons te ondersteunen, is het ook aan ons om hier zelf over na te denken. Martijn Schrama voegt de daad bij het woord en stelt voor om voor de 2^e ontmoetingsdag een aparte bijdrage te vragen.

Open Vensters

De doelstelling van Open Vensters was vooral: uitwisseling tussen de groepen, aldus Bettineke van der Werf. In de praktijk blijkt het moeizaam hiervoor (op tijd) kopij aan te leveren. Bettineke doet hierbij een oproep aan de groepen. Ook informatie op het gebied van augustustijnse activiteiten is welkom. (De redactie bewaakt doublures met Forum). N.B. Omdat OV 4 x per jaar verschijnt dient bij het aanleveren van kopij/informatie minstens drie maanden vooruitgekeken te worden! Joep Beliën voegt eraan toe dat ook inhoudelijke artikelen welkom zijn.

Bettineke heeft een vraag over de leesbaarheid van het gebruikte lettertype. Er blijken geen problemen: het is goed leesbaar.

Gerard van Hoof wijst erop dat de verspreiding van Open Vensters nu gekoppeld is aan het lidmaatschap. Tot op heden werd OV breed en gratis verspreid. Het is de bedoeling dit in de toekomst te veranderen. Dit wordt verder uitgewerkt. Wij denken aan een abonnement van € 10 per jaar. In deze overgangsfase hanteren wij nog het oude systeem van verspreiding. In het eerst volgende nummer van OV zal er van de ophanden zijnde verandering alvast melding worden gemaakt.

Volgende bijeenkomst :

15 december 2007 in de Boskapel in Nijmegen

Verslag: Hedy de Groot

() Dit verslag is een conceptverslag en zal in de algemene ledenvergadering van 15 december 2007 aan de orde zal komen; bewaart u daarom deze tekst svp.*

(**)Kaartverkoop fam v.d. Werf; hier wordt bedoeld de opbrengst tot nu toe van de kaarten met initiaal verkoop, door Jan van Swam en Bettineke van der Werf.

12 mei AUGUSTIJNSE FAMILIADAG IN UTRECHT

-Familia voor het eerst als vereniging bijeen -

Gerard van Hoof kon een goed gevulde zaal in het pastoraal centrum van de Augustinus-kerk in Utrecht toespreken .

Meer dan 30 leden van de sinds december 2006 bestaande vereniging FAN: Familia Augustiniana Nederland waren aanwezig vanuit alle FAN - windstreken: Eindhoven, Nijmegen, Werkhoven, Utrecht.

Als kersverse FAN voorzitter introduceerde hij het financiële overzichts-verhaal van penningmeesteres Ingrid van Neer, (Nota Bene: bankgiro nr van FAN: 3108366) ; Jan van Swam's lotgevallen op de internationale Augustijnse leken-dagen in Malta .

-Ook opzet en inhoud van dit blad : Open Vensters, passeerde de revue: Oplage 175 exemplaren / inhoud : passend informatief , maar groeiend naar verdieping en zoekend naar verruiming van aantal medewerkers - schrijvers van artikelen.

Twee Accenten kreeg deze geanimeerde dag, waarbij de nieuwe provinciaal Paul Clement volop participeerde :

Aandacht voor een reëel experiment voor een Augustijnse leefgemeenschap van Kern-leden (religieuzen ?)-en tijdelijke leden: 'leken' - een nieuw type community, waarvan plaats en structuur nog bepaald niet vastligt ; maar waarvoor mensen in en rond het

bestuur een reële kans van slagen zien. Ten Tweede Aandacht voor Vorming en verdieping , -uiteraard door contact met onze Bron en Naamgever: geschriften en spiritualiteit van kerkvader en broeder in Xto : Aurelius Augustinus...

Een degelijke injectie in dit opzicht was de inleiding van Dr Martijn Schrama: De titel van zijn betoog sprak voor zich zelf :

'Liefde wil gezien worden' - Martijn beschreef de opvallende paradox van

Martijn Schrama

Augustinus hartstocht voor Vriendschap, Liefde en geestelijke Gemeenschap - en het gegeven dat de termen Liefde noch Vriendschap in de Regel voorkomen.

Gezamenlijk eten

Via de klassieke ideeën, van Aristoteles, Cicero, mede onder invloed van het vroege overlijden van vriend Nebridius, ontwikkelde Augustinus zijn eigen denk-accenten rond Vriendschap en samenleven in (religieuze)

gemeenschap - Ideeën die door grote denkers zoals Hanna Ahrendt en Heidegger werden becommentarieerd - Door Nietzsche zelfs schamperend: 'Alleen zwakkeren zoeken gemeenschap'. Ideeën die ons als familia-leden ook kunnen inspireren in ons zoeken naar versterking van ons familia-leven. De kracht van Augustinus' visie op vriendschap is het idee dat ware vriendschap rekening houdt met het menselijk tekort in het perspectief van God als het Grote Geheim waarin onze vriendschappen hun voltooiing en perspectief kunnen krijgen. Augustinus is een grote realist en kent crisis, ruzie en fraterna correctio (= broederlijke vermaning) als verschijnselen die onze vriendschappen en

Bob Bodaar maakte een tom tom overbodig!

relaties bedreigen, maar ook verlevendigen.

Julia van Wel maakte een gedetailleerd verslag van deze inleiding -3 A-viertjes; geïnteresseerden kunnen zich wenden voor een exemplaar tot de redactie. s'Middags leidde Bob Bodaar velen rond door markant Utrecht; veel historisch interessante plekken in de oude binnenstad onthulde hij aan een grote groep Familia-wandelaars. Hier en daar tijdens deze rondgang klonken de snaren van een violist. De dag werd afgesloten met een goed getoonzette gebedsdienst in de prachtige entourage van het Augustinus -Kerk- schip..-Zo'n dag smaakt naar meer..

Joep Beliën

Meer foto's vindt u op de site ov.vdwerf-online.nl bij open vensters 27.....

VERDER NIEUWS

De verbouwing van Mariënhage

De archeologen hebben 'gesmuld' van wat zij in de bodem van de binnentuin vonden, o.a. een 'nieuwe' oude muur van het klooster, dat onder de oude oostvleugel ligt en zich tot aan de overeind staande resten van de binnentuinmuur uitstrekt. Die muur met zgn. spaarbogen is een deel van de fundering van het keldergewelf van het klooster dat in 1430 gereed kwam en in 1583 tijdens de Tachtigjarige oorlog verwoest werd bij de gevechten om Eindhoven. De bouwvergunning én de sloopvergunning én de monumentenvergunning wáren 'binnen'. Op 20 april kon met de graafwerkzaamheden begonnen worden. Maar de gemeente Eindhoven heeft toch nog twee 'kleine lettertjes' gevonden op grond waarvan zij ons tot aanpassing van de bouw gaat dwingen: er zou in 2004 een beschikking zijn afgegeven waardoor het hele terrein (de

‘mot-te’) waarop Mariënhage is gebouwd, monument zou zijn. Die beschikking hebben wij nooit gekregen en was blijkbaar ook niet bij de gemeente bekend toen zij ons de bouwvergunning gaf.... Nu vindt zij dat de resten bewaard moeten blijven: ze weigert de voor het goedgekeurde bouwplan vereiste sloopvergunning van een deel van de opgraving. Wat dat behoud inhoudt (zichtbaar laten blijven? zand er over? een ander oplossing?) is nog niet duidelijk. Dat alles betekent dat we ons klooster pas enige tijd later kunnen betrekken. Dát vinden ons bestuur én alle andere bouwers vooral een onaanvaardbare ramp voor de Augustijnen die nu eindelijk een concreet uitzicht hadden op een goede woonplaats. Maar we kunnen niet anders. We laten ons ook juridisch goed helpen! Het is ook een financiële strop, want de sloop binnenshuis is begonnen en de diverse aannemers hebben hun materialen besteld en hun plannen op elkaar afgestemd. De gemeente heeft beloofd ons daarin tegemoet te komen én de gang langs de instanties die het nieuwe plan moeten goedkeuren, te bespoedigen, want: ‘de gemeente heeft grote fouten gemaakt en zich niet voldoende gerealiseerd wat dat voor de Augustijnen betekent.’

Op dit moment moeten we heel zorgvuldig en doortastend reageren. Het is nog niet duidelijk wanneer de verbouwing gereed is. Wij houden u op de hoogte en doen er alles aan om zo dicht mogelijk bij 1 maart 2008 ‘Venlo’ en ‘de Orangerie’ in één keer, zonder ‘tussenstation’ naar Mariënhage te verhuizen.

Op 1 mei hebben we een beukenboom geplant als officieel begin van de bouw (zie hieronder)

Toespraak, 1 mei jl. bij het planten van de beukenboom:

Beste medebroeders, allereerst voor jullie, voor ons is dit een feestelijke dag: we zijn begonnen met de verbouwing van Mariënhage tot een veilig, mooi en warm thuis voor velen. Er wordt alles aan gedaan om de omstandigheden zó te maken dat jullie, dat wij er een nieuwe start als convent in kunnen maken.

Beste hr. v.d. Ven en allen die ervoor getekend hebben om voor ons een huis te bouwen dat tevens een monumentaal gebouw is voor de

samenleving van Eindhoven.

Beste dames en heren van de SVVE De Archipel, van de Binnenstadparochie en van de uitgebreide portiersdienst in Mariënhage: U hebt ons niet alleen met betaalde zorg, maar met uw onbetaalbare betrokkenheid en warmhartige inzet geholpen en helpt om ook in onze tijd onze idealen te verwezenlijken: u allen van harte welkom hier!

Mijn vader zei al: door muren te bouwen kun je ruimte scheppen: Bouwen is keuzes maken en als je keuzes maakt kun je noch jezelf noch alle anderen volledig tevreden stellen. Vandaag leven we nog in spanning of alles wat we in goed overleg gevonden hebben, op tijd gerealiseerd kan worden: het verleden blijkt nog waardevoller dan we gedacht hadden, maar we mogen en kunnen de toekomst niet uit het oog verliezen: nooit. P.Bodaar maakte een eenvoudig, maar leerzaam en mooi boekje als herinnering aan deze dag: u krijgt het straks mee. Dus: we beginnen. Wijze raad daarbij krijgen we van het boek Prediker (11,1-6) uit het Eerste Verbond:

*Werp je brood uit over het water, want je vindt het later weer terug. Brood op water werpen duidt op: risico's nemen. En we nemen risico's als we zo bouwen als we doen. Maar het zijn verantwoorde risico's en we voelen ons daarbij gesteund door velen van u die betrouwbare partners bleek *Bewaar je brood in zeven delen, zelfs in acht, want je weet niet welke ramp de aarde treffen zal.**

Spread de risico's; wed niet op één paard. Juist in onze dagen hebben we mogen ervaren dat er uit de botsing van meningen en belangen creatieve ideeën geboren worden: we mochten aan weerszijden van de strepen tot nu toe mensen ontmoeten die van elkaar erkenden dat er verschillende belangen in het spel zijn

Wanneer de wolken vol zijn, gieten ze hun regen uit over de aarde. Naar welke kant een boom ook valt, naar het noorden of het zuiden, hij blijft liggen op de plaats waar hij valt.

Soms komen de zegen én de rampen zomaar over je: je kunt dat niet beheersen. Hoe een beslissing ook uitvalt, aanvaard die en tracht er het beste van te maken.

De volgende spreuken gelden wellicht het meeste voor ons,

Augustijnen: we zijn nog maar een kleine groep, door veel levenservaring wijs geworden, maar soms ook een beetje angstig en té berustend. Ik hoop dat ons vernieuwde huis een hart onder de riem wordt om te blijven geloven in het zaad dat ontkiemen zal, ook al kunnen we nú de contouren van die oogst niet vermoeden.

Wie altijd op de wind let, komt nooit aan zaaien toe; wie altijd naar de wolken kijkt, komt nooit aan maaien toe. Zaai van de morgen tot de avond. Laat je hand niet rusten want je weet niet of het zaad de ene of de andere, of elke keer ontkiemen zal. Je kent de wegen van de wind niet, je kent het kind dat in de moederschoot groeit niet, zo ken je ook de daden niet van God, die alles maakt..

Met al onze zorgen, toekomstprognoses, angsten voor de tijd die vóór ons ligt, voor ieder van ons en voor ons gezamenlijk, mogen we niet vergeten dat we ook in de hand van de Enige, de Barmhartige zijn, wiens Geest in ons zucht en werkt en voor ons ten beste spreekt. Ten teken van die hoop planten we vandaag een nieuwe beuk: de oude, waaronder zoveel generaties opgroeiden en beschutting vonden, waaronder zoveel kinderen, misdienaars, zangertjes speelden, hield het niet meer. Maar dat is niet het einde: de boom is een symbool:

Kijk naar de bomen: die beginnen beneden En groeien naar boven. Ze hechten zich met hun wortels in de grond om met hun kruinen naar de hemel te reiken. Ze kunnen toch niet anders dan zó beginnen? Maar u wilt zonder liefde naar het hoogste reiken? U wilt zonder wortels stormen trotseren? Dat wordt vallen in plaats van groeien. Laat Christus in uw hart wonen door geloof; Zoek uw wortels en fundament in de liefde.

Dan raakt u helemaal vervuld van Gods volheid. (uit preek 117)

Op 3 september begint het Generaal Kapittel in Rome. Het zal naar verwachting (of: vrees!) drie tot vier weken duren. Graag beveel ik de capitulares in je gebed aan. Het officiële programma is nog niet binnen. Onderwerpen die zeker ter sprake komen zijn: de situatie in de orde; de evaluatie van het werk van ons Generaal Bestuur; het kiezen van een (ver) nieuw(d) bestuur; de onderlinge uitwisseling en

samenwerking; de nieuwe Constituties.

Paul Clement o.s.a.

Zoeken naar ‘nieuwe’ wegenin de voetsporen van Augustinus

Kijkend en luisterend om ons heen is anno 2007 het reli-shoppen een bekend fenomeen. Augustinus was voor zijn tijd ook zo’n reli-shopper, op zoek naar ‘de waarheid’. Na vele omzwervingen is hij vanuit Noord Afrika, via Rome uiteindelijk op 32jarige leeftijd in Milaan door bisschop Ambrosius gedoopt. Leden van de Familia Augustiniana laten zich inspireren door zijn zoektocht en het gedachtegoed dat hij heeft nagelaten. Op diverse wijze en in verschillende mate geven zij hier inhoud aan. De onlangs opgerichte Vereniging Familia Augustiniana Nederland is hier een mooi bewijs van. Recentelijk is in Nijmegen het idee gerezen om te bezien op welke wijze óók in de toekomst de Augustijnse spiritualiteit een geleefde spiritualiteit kan blijven en op hedendaagse wijze voort kan leven. Hierbij wordt gedacht aan het opzetten van een eigentijdse Augustijnse leefvormingsgemeenschap en het intensiever organiseren van verdieping- en vormingsactiviteiten rond de spiritualiteit van Augustinus. Deze mensnabije spiritualiteit kan kernachtig worden samengevat, en zoals Augustinus dit zelf in zijn Regel weergeeft, door het samen, één van ziel en één van hart op weg te gaan naar God’. Kernbegrippen bij deze spiritualiteit zijn dan ook om in een sfeer van vriendschap en gastvrijheid het leven te delen met elkaar en elkaars gelijken te willen zijn. De Schrift vormt hierbij uitgangspunt van handelen, aangevuld met hoe Augustinus dit vertaald heeft naar menselijke maatstaven; zijn uitleg blijkt anno 2007 nog grotendeels van toepassing te zijn.

Augustinus wilde zijn eigen ideeën regelmatig vormen en schaven door met vrienden bij elkaar te komen en er met hen over van gedachte te wisselen. In zijn *Belijdenissen* spreekt hij vele malen over de waarde die hij eraan hecht om met zijn vrienden te vertoeven. Ook in zijn vele preken en brieven komt hij regelmatig op het onderwerp vriendschap terug. Zijn uitspraak ‘God is liefde en liefde is God’

wordt ook geconcretiseerd in zijn visie op gemeenschapsleven. Maar ook pater Tars van Bavel getuigt ervan o.a. in zijn boek *'Augustinus, van liefde en vriendschap'* en in *'Charisma: gemeenschap'*. Martijn Schrama belicht eveneens o.a. in zijn boek *'Augustinus, De binnenkant van zijn denken'* en *'God in de ander'* de waarde die Augustinus hecht om met vrienden één van hart en één van ziel op weg te gaan naar God. Op deze gedachten van Augustinus voortbordurend is het plan gerezen om de mogelijkheden te onderzoeken voor het opzetten van een Augustijnse leefvormingsgemeenschap die zal bestaan uit kernleden en tijdelijke leden. Kernleden zijn zij die geïnspireerd zijn door het gedachtegoed van Augustinus, dit als uitgangspunt van zijn of haar handelen willen nemen, en samen één van hart en één van ziel God willen ontmoeten in elkaar. Zij willen op vriendschappelijke wijze bij elkaar samenkomen om met elkaar te bidden, te eten, te werken, te vormen en te ontspannen. Wellicht voor velen van de Familia al een bekende invulling voor samen-komen. In ons concept wordt er vanuit gegaan dat leden van de leefvormingsgemeenschap, die al dan niet bij elkaar in een gebouw wonen, samen één gemeenschap vormen en samen verantwoordelijk zijn voor het functioneren van de groep en het bereiken van het gemeenschappelijk doel en de gezamenlijke taakstelling van de groep. Vele leden zullen een baan hebben maar zijn bereid om naast hun andere verplichtingen invulling te geven aan de Augustijnse leefgemeenschap. De nadruk ligt dan ook meer op samen leven, dan op samen wonen. Wat betreft de tijdelijke leden wordt gedacht aan jongeren en participanten die voor een langere periode (bijv. een half jaar of langer) mee willen leven binnen zo'n eigentijdse Augustijnse leefgroep. Om een en ander verder te concretiseren zal ook worden geprobeerd de Regel van Augustinus op eigentijdse wijze invulling te geven. Hiervoor staan al verdiepingdagen gepland en geeft het boek van Frank Kazenbroot, *'Het is als een spiegel'*, de nodige inspiratie. Al pratend, zoekend en luisterend blijkt dat het bewuste oranje boekje over Augustijnse leken gemeenschappen *Op weg met Sint Augustinus, en de Constituties van de Orde*, ons de nodige

handvatten geven om invulling te geven aan zo'n Augustijnse leefvormingsgemeenschap. In dit boekje wordt globaal aangegeven op welke wijze Augustijnse leken gemeenschappen, die hierin seculiere fraterniteiten worden genoemd, kunnen worden ingevuld. Een groepje van 6 personen, met geheel verschillende achtergrond, (maar wel allen al besmet met het 'Augustinus-virus') is aan het brainstormen op welke wijze zo'n Augustijnse leefvormingsgemeenschap vorm zou kunnen krijgen. In de groep zitten Henk Gols, Joost Koopmans, Jan van Lierop, Eric Luijten, Annemieke Pacilly en Anke Theisen. De groep wordt bijgestaan door een klankbordgroep. Ervaring leert inmiddels dat al pratend en luisterend we steeds verder komen met onze ideeën. Dus als je wilt reageren op deze initiatieven of mee wilt denken wat we natuurlijk erg fijn zouden vinden, neem dan gerust contact op met een van de leden van de groep. Je kunt je reactie natuurlijk ook via de redactie van Open Vensters sturen. Zowel van positieve als negatieve reacties kunnen we leren. We zijn benieuwd naar jullie reacties!

Annemieke Pacilly
a.pacilly@wanadoo.nl of 024 3561809.

Wandelen met augustijnse meditatie

In Messelhausen vindt u een wandeling uitgezet van ongeveer 8 km. De weg wordt aangegeven met nevenstaand symbool.

Waar ligt Messelhausen?

Der Ort Messelhausen liegt auf dem fränkischen Hochland, das vom Main und Tauber umschlossen wird, an der Ostgrenze des östlichsten badischen Kreises Tauberbischofsheim. In unmittelbarer Nähe befindet sich das "Dreiländereck" Baden — Württemberg — Bayern.

Waar kunt u meer informatie hierover vinden? Bij het Augustinerkloster, Freiherr-von-Zobel-Straße 39/41 97922 Messelhausen, Telefon (09346) 9215-0

AugustinusWeg

Wat vonden we op de website (www.kloster-messelhausen.de)?
 1987 wurde das Haus grundlegend renoviert und 1998 das Dachgeschoss ausgebaut. Heute bietet das Gästehaus 29 Einzelzimmer – wovon 14 Zimmer doppelt belegbar sind und sieben eine Nasszelle haben. Neben Kursen in eigener Trägerschaft will unser Haus auch für andere Gruppen und für Einzelne ein Ort der Begegnung und Besinnung sein. *Een kaart van de wandeling staat bij de foto's van Open Vensters op de site.....*

De redactie

KAARTEN

Kaarten met afbeeldingen van de teksten uit Eindhoven zijn onder andere te koop bij het Augustijns instituut in Eindhoven. Er zijn 6 verschillende afbeeldingen. Per set van 6 kosten ze € 5,= (exclusief verzendkosten)

Kaarten met teksten van Augustinus met initiaal van Mariarosa Guerrini osa zijn te koop bij de Familia Augustiniana Lindenholt. Er zijn momenteel 4 serie's. De A, B en C serie bestaan uit kerstteksten, de D serie dragen algemene teksten. Per set van 5

kaarten met 5 enveloppen kosten ze € 5,= (exclusief verzendkosten)
 Ze zijn te bestellen bij: Jan van Swam en Bettineke van der Werf

Terugblik lezing Wim Sleddens

Tijdens een drukbezochte lezing hebben we weer een andere inkijk gekregen in de Belijdenissen. Augustinus schreef zijn Belijdenissen in een gelovig terugkijken op zijn leven, voor de mensen van zijn tijd

en voor hen die daarna komen. Op de avond is ingegaan op de vraag: Wat is de mens geroepen te zijn en wie is God voor hem. Met gedeelten uit de boeken hebben we dit pad aangereikt gekregen. Vanwege het feit dat Wim Sleddens slecht bij stem was zijn de teksten door diverse mensen die de lezing bezochten gelezen. Het gaf een groot gevoel van saamhorigheid. Misschien mogen we wel zeggen gemeenschap. Aan het einde van de avond gaf de inleider aan dat hij nog wel wat mogelijkheden zag voor komende avonden..... Met grote instemming van iedereen. Dus tot een volgende keer!

Bettineke van der Werf

AUGUSTINUS EN GEBED

Op de Nederlandse Augustijnse site staat elke dag het gebed uit het **Augustijns Brevier**. Voor een korte (Engelse) tekst kunt u dagelijks terecht bij

Augustine Day by Day - For each day of the year, a one-page reflective excerpt from Augustine's writings. Originally edited by the late Fr John Rotelle O.S.A. of Villanova University, United States of America. <http://www.artsci.villanova.edu/dsteelman/augustine/>

LEZINGEN / RETRAITE

Augustijns Centrum de Boskapel

Ook dit jaar begint het najaarsprogramma van het Augustijns Centrum weer met de Augustinus-lezing op maandag 24 september van 20.00 – 22.00 uur. De titel luidt: **Augustinus, herder en /of manager**, door **Rein Vaanhold** oscr.

Rein Vaanhold is generaal overste van de Orde der Kruisheren geweest en heeft zich in zijn functie duidelijk laten inspireren door de visie van Augustinus op leidinggeven. Ook de Kruisheren leven volgens de Regel van Augustinus. De bekende woorden van Augustinus 'bisschop ben ik voor u, en christen ben ik met u' spreken boekdelen. Rein Vaanhold zal ook aangeven hoe hij zelf invulling geeft aan herder en manager, nu als bestuurslid van de

Orde en prior van het klooster in Uden. De Augustinuslezing is gratis, maar t.b.v. de organisatie van de avond is het wel prettig om van te voren te weten hoeveel mensen er komen; dus aanmelding vooraf is gewenst. De lezingen/leeravonden vinden plaats in het Augustijns Centrum de Boskapel, Graafseweg 276 in Nijmegen. a.c.boskapel@wanadoo.nl of 024 3561809, bij voorkeur tussen 18.15 en 19.15). De lezers van Open Vensters worden hierbij uitgenodigd omdat het ook voor hen weer een boeiende en leerzame avond kan worden.

Annemieke Pacilly

Vooraankondiging: op woensdag 3 oktober 2007 organiseert de KNR (Konferentie Nederlandse Religieuzen) een manifestatie in de Vereniging in Nijmegen

met als titel: Werken en leven vanuit:

STILTE, VERBONDENHEID, BEZIELING

de kloostertradities als bron van inspiratie

In essentie gaat deze dag over de waarde van de traditie(s) voor aandachtig en bewust leven. Hoe kan de rijkdom van de traditie(s) mensen voeden in hun dagelijks leven en werk? Hoe komen mensen tot een ritmiek van actie en contemplatie? Hoe kunnen zij zorg hebben voor zichzelf en de ander? Dat alles in een druk, geëngageerd leven.

Sprekers zijn o.a. prof. Herman de Dijn – prof. Dr Kees Waaijman - rabbijn Soetendorp - Hilde Kieboom - Judith Herzberg - Freek de Jonge - Désanne van Bredero.

Verder treden op: solisten uit Bachkoor Holland - Conny Janssen (dans) - Karim en Hakim Traida - Nynke Laverman (frieze fado) Dagvoorzitter is Leo Fijen

De definitieve brochure zal in de loop van de zomer gereed zijn. De FAN zal over een ruim aantal exemplaren beschikken en die tijdig onder de FAN-leden verspreiden.

Noteer de datum alvast in uw agenda.....

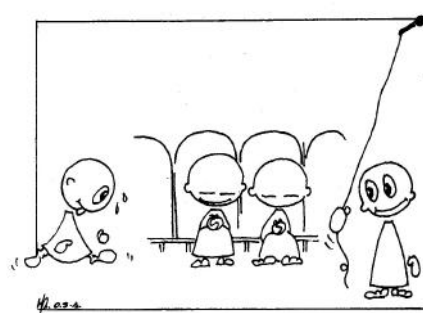
Hedy de Groot

VOOR DE INTERNET (BE)ZOEKERS:

- augustijnen algemeen : www.aug.org
- augustijnen Nederland : www.augustijnen.nl
- Augustijns Instituut nl : www.augustijnsinstituut.nl
- Augustijns Instituut be : www.augustiniana.net
- St Augustine Day by day : www.artsci.villanova.edu/dstelman/augustine/

VIERINGEN:

Zondag 10.00 u
oecumenische viering
Werkhofgemeenschap

Woensdag 19.30 uur
Avondgebed Boskapel

Donderdag 7.45 u
Morgengebed Lindenholt

AUGUSTIJNSE AGENDA:

- 28 augustus Feest van Augustinus
- 24 september lezing Boskapel
- 3 oktober Manifestatie KNR Nijmegen
- 3 november Augustijns instituut Leuven
- 17 november Augustijnse Beweging
- 15 december Ontmoetingsdag Familia